

[Kjær Rasmussen.]

Den dertil indrettede del af dagspressen har gennem uger og måneder forsøgt at overgå sig selv med hensyn til at bringe narkotikaskandaler til torvs, og dette er vel at mærke sket uden smålig skelen til, at der trods alt er forskel på brug og misbrug, at der er forskel på stoffernes virkninger.

På denne baggrund er det ikke sært, at mange mennesker i dag har en helt forkvaklet opfattelse af narkotikaproblematikken. Og når sundhedsstyrelsen ydermere giver sin arbejdsgruppe besked på at undersøge omfanget og karakteren af misbrug af euforiserende stoffer blandt ungdommen, ja, så er tonen jo slået an. Selv på allerhøjeste sted anvender man altså værdiladede udtryk. Imidlertid kan vi lige så godt gøre os klart med det samme, at vi ingen vegne når i denne diskussion, hvis den fortsat skal finde sted ude på overtroens overdrev. Vi må helt anderledes konkretisere debatten, blive klar over, hvad der er brug, og hvad der er misbrug, hvilke stoffer der er vane-dannende og hvilke ikke. Først når alle har gjort sig det klart, er der håb om en mere afslappet atmosfære.

Jeg har undertiden funderet over, hvorfor reaktionen har været så rent ud sagt hysterisk. Hvorfor har dette samfunds etablerede kræfter gjort sig den allerstørste umage for at sprede tåge netop i dette spørgsmål? Forklaringen kan kun være den, at man er angst for et eller andet, og så reagerer man panikslagent. Panikken har her givet sig udslag i magtanvendelse i form af regeringens forslag til lov om øget straf for handel med euforiserende stoffer. Det borgerlige samfund har altså også i denne situation, hvor det føler sin magt truet, reageret ganske traditionelt. Der er ingen væsensforskel på samfundets fremfusen over for stofbrugerne og dets reaktion over for demonstranterne. I begge tilfælde søger man at kvæle en for samfundet uønsket adfærd med voldelige midler.

Jeg tillader mig at have den opfattelse, at magthaverne ganske udmærket ved, hvad der i virkeligheden er i gære. Man har for længst iagttaget, at store dele af ungdommen nægter at spille den rolle, som den egentlig er udset til af samfundet, karrieremageri, succes, forbrugerisme; kort sagt, den målsætning, dette samfund holder op

for borgerne, afvises som værende uden interesse. I stedet skaber man sig sin egen kultur, sine egne adfærdsnormer, som ligger langt fra, hvad det etablerede samfund har brug for og anser for ønskværdigt. Det lange hår, beatmusikken, den spraglede påklædning og nye former for gruppelev er elementer i den kultur, som er under hastig udvikling. Man kunne for øvrigt tage kravene om kvalitativt bedre demokrati med. Denne nye adfærd er ingenlunde kommet af det bare ingenting, og for at forstå den må man prøve på at gøre sig klart, hvad det egentlig er for en slags samfund, vi lever i. En af oprørerne har selv udtrykt det på denne måde i sparekassebladet, det blad, som hedder Ung i dag. Han skriver — jeg citerer —:

„De unge har set, hvordan forældregenerationens misforvaltning af kærligheden har skabt rige, kyniske samfund, der tilsidesætter medmenneskelighed for syg grådighed. Med denne erkendelse satte oprøret ind. Den unge ved, at han eller hun er opdraget til egoisme og programmeret til effektivitet, men er alligevel ikke indstillet på at tjene det teknokratiske samfunds grå mekanik.“

Som man ser, ligger der i hele ungdomsoprøret en revolte mod det herskende samfundssystem, og mon ikke magthaverne for længst har erkendt dette? I dette forhold kan man i alt fald se en motivering for, at der nu skal fares frem med ild og sværd mod en stor del af ungdommen. Samfundet søger at løse en miljøkrise gennem magtanvendelse. I modsats fald ville man vel også fra regeringens side have rettet sin himmelske vrede mod den langt større ældre gruppe, som også betjener sig af euforiserende stoffer i form af ferietabletter og sovemidler, og hvad man nu ellers kan gå hen og få recept på. Men denne gruppe rører man ikke, fordi den ikke er i opposition til det bestående samfundssystem, og derfor anser man dem for at være ufarlige.

For at bringe hallucinogenerne ind i billedet, går deres virkninger netop i den retning, de unge søger. De giver et oplevet forhold til det, der sker. De bringer følelsesmæssige ressourcer frem, som de pågældende end ikke selv havde anet eksisterede. Men brugerne finder ud af, at disse følelsesmæssige ressourcer er en realitet, og at de